

УДК [[070:82-92]:[124.2:140.8]]

ПАНОРАМА СЕНСІВ: АРГУМЕНТИ АВТОРИТЕТІВ СВІТОГЛЯДНОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ

Йосип Лось

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна
e-mail: yosyp.los@lnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-7531-8043>*

У статті розглянуто проблему сенсовності (сутності) світоглядної публіцистики у контексті аргументаційних ресурсів творчості знаних авторів, для яких місійна роль слова є визначальною. Над пошуком сенсу упродовж віків дискутували оратори, філософи, психологи, письменники, соціологи, історики, журналісти. Окрім інших чинників, ефективні результати дає поєднання принципів світоглядної публіцистики і концептуальної гуманітаристики.

Ключові слова: сенс, світогляд, публіцистика, аргумент, авторитет, моральні засади, творчість.

Мета статті – розпізнати основоположні цінності макротексту, адже йдеться про найістотнішу проблему нашого існування – сенс життя; зупинити «дедалі виразнішу тенденцію до руйнівної патології розуму, ... посилювати універсальний процес очищень, аби ... знайомі певною мірою усім людям цінності й норми могли б засяяти по-новому, так, щоб людство знову могло виявити діяльну силу, яка об'єднує світ»¹ (принцип кардинала Йосифа Рацінгера); обґрунтувати на конкретних прикладах аргументації розмислень, фундаментальне значення ієрархії вартостей, духовний чинник яких – домінуючий. Йдеться передовсім про вартості релігійні, правду, «що нас визволить», «правду-віру, правду-істину, правду-справедливість – вони, неначе злиток золота, що з нього виковуються блискучі нитки мислення, творчості, життєвого стилю»². Так само маємо на увазі вартості естетичні, правничі, рівно ж – державо-національний ідеал. Упродовж історичного процесу доведено місійність масмедіа: йдеться про мистецтво створення й усвідомлення ролі й напрямку пізнання.

На жаль, сучасні медіа здебільшого концептуально зміщують сенси. Стосовно цього – дві типові зауваги: а) переконливі аргументи щодо неадекватності постулату

---

¹ Рацінгер, Й. (2006), *Цінності в часи перемін. Долання майбутніх викликів*, Місіонер, Львів, с. 45, 141.

² Шлемкевич, М. (1949), *Українська синтеза чи українська громадянська війна. Життя і мислі*, Бломберг, с. 5.

«Попит породжує пропозицію» – свого часу Едуард Каесер (Eduard Kaeser) в авторитетній опінієтворчій газеті *Neue Zürcher Zeitung* опублікував багатозначну статтю «Про екологію уваги» (*Über die Ökologie der Aufmerksamkeit*). «Зосередження уваги на одному об'єкті зацікавлення закінчується стагнацією. Коли у джунглях інформації не маємо контакту візуального, вдаємося по допомогу до мобільного телефону і займаємося говорильнею або зосереджуємося на «зірках». Джерела рекрутування значно розширилися завдяки таким новим засобам, як Facebook, Twitter, YouTube». Окрім того, існування у системі online вихолощує найцінніше в людині – здатність мислити системно, заангажовуватися у поважні справи, брати на себе відповідальність»³; І методологічне, і теоретичне, і практичне значення зберігають міркування італійського журналіста Сімоні Варіско (Simone Varisco) про молодого священника Карло Акутісе (Carlo Acutis): «Бог кожного з нас створив оригіналом; немає схожого творіння. Але ми не є викінченою справою Майстра. Творення триває. І за цей процес відповідальні ми самі. Оригінал – інтригуючий, неповторний – цікава особистість. Але як трапилося, що оригінал перетворюється на фотокопію? Сучасний оригінал – це фотокопія, як засвідчує польський поет Юзеф Баран. Тобто second hand – нічого власного, чужі судження, погляди, жести, глобальна людина, глобальні думки, глобальна мода. Фотокопії вештаються вулицями, однакова мода. Ті самі гамбургери. Глобальна тривіалізація. Глобальний летарг. Так життя блякне»⁴.

Дотично до того: на часі – (на мою думку) безкоштовна вища гуманітарна освіта для усіх громадян багатьох держав. Йдеться про добротне знання рідної мови, національної та світової історії, літератури (саме вона відкрила найбільше істин), культурних надбань людства. Як влучно свого часу висловився відомий український письменник Василь Барка: «освіченість полягає не в університетському дипломі, а у вмінні бачити великі істини, в розумінні св. Павла – істини Божого помислу»⁵. Щоб опанувати змістовні книги, статті, наукові публікації, треба мати певну компетенцію, вразливий світогляд, пізнавати культуру як душу народу. Разом з тим, панорама думки, відтак і сенсів, кореспондує з таким орієнтиром: «Право на культуру заслуговує на те, щоб піднести його в ранг основних прав людини, таких, як право на свободу вислову, освіти, справедливого суду». Орієнтиром для розуміння ідей може служити фундаментальна праця Гаєтана Пікона «Панорама сучасної думки»⁶. Згадаймо настанову емблематичної постаті XX століття Івана Павла II: «Українці, в родючу землю ваших традицій заглиблюється коріння Вашого майбутнього»⁷.

...**СВІТОГЛЯДНА ПУБЛІЦИСТИКА** репрезентує тексти, що зберегли «історію наскрізних цінностей людства», як про це наголошував колишній постійний автор газети «День» філософ Сергій Кримський. Підтвердився ще орієнтир «Рігведи»: «Нехай прийдуть до вас благородні думки з усіх сторін». Ці думки донині – у золотому фонді 14 тисяч народів земної кулі (Юджин Лінден, «Тайм», Нью-Йорк). Адже перетворення інформації на товар, орієнтація на сезонне зацікавлення на підставі

³ Kaeser, E. (2012), "Über die Ökologie der Aufmerksamkeit", *Neue Zürcher Zeitung*, 27. 08.

⁴ Pawlina, K. (2017), "Współczesny człowiek to second hand", *Niedziela*, nr 12-19 marca.

⁵ Федорук, О. (1998), «Культурі легко дихати треба. Розмова з Василем Баркою», *Універсум*, № 9-10.

⁶ Picon, G. (1960), *Panorama myśli współczesnej*. Libella, Paris, 714 s.

⁷ Католицький оглядач (2022), «Що Св. Іван Павло II сказав би нам сьогодні?». URL: <http://catholicnews.org.ua/shcho-sv-ivan-pavlo-ii-skazav-bi-nam-sogodni> (5 січня 2023).

матеріалізму фактів, неадекватність багатьох понять і категорій, «фейкізація» медій, відносність, затьмареність текстів, антикультура, інакше – революція нігілізму (концепція Маргарити Пітерс – Margueritte Peeters) неминуче релятивізують саму суть журналістики. Якщо творче життя є виявом свободи духу, базується на автентичній правді, масмо прагнути досягти «**видовження зору**» (Емма Андівська), за своєї **комбінаторне (поєднувальне) мислення** видатного німецького письменника, філософа й есеїста, сучасника трьох епох Ернста Юнгера⁸. Спроможність до такого мислення відрізняється від звичайної логічності тим, що в центрі уваги постійно залишається головне, загальне і особистість не губиться в окремих деталях. Відтак можемо вибудовувати генеалогію упорядкованих предметів і понять, відчуті їхню внутрішню спорідненість.

Повернути в макротекст публіцистики аристократизм зможемо за умови: шляхетної мотивації публікацій, створення авторитету плідним ідеям, прагненням не поневолювати словом, а обнадіювати (онтологічний оптимізм), сприяння порозумінню між людьми і народами на засадах ближній з ближнім, а не як виробник зі споживачем. Не забуваймо про «вищу лігу» журналістики, яка, власне, й витворює сенси. Щодо аргументу авторитету, то користуємо з терміну суто позитивного забарвлення. Латинською мовою слово «auctoritas» означало «вплив», «значення», «повага», «влада». Творча особистість примножує добро, шліфує людські душі та інтелект. Авторитет не перекреслює свободи, послух авторитетові не звільняє від самостійного мислення. Авторитет в журналістиці базується не тільки на фундаментальних знаннях, інтелектуальній та моральній оснащеності, але й на непідкупності (згадаймо бодай італійця Джузеппе Мацціні, американця Джеймса Мейса, чеха Томаша Масарика, білоруску Світлану Алексієвич – лауреата Нобелівської премії).

Докладніше – про знакову постать ХХ століття у царині аргументаційних ресурсів слова Євгена Сверстюка. Наприклад, у книзі «Шевченко понад часом. Есеї»⁹ Сверстюк відтворив християнський ідеал згармонізованої людини, яка живе у згоді із собою: «Добре жить Тому, чия душа і дума Добро навчилися любить». Ще серед сотень шляхетних і повчальних орієнтирів «Кобзаря»: «Шевченків голос потрапив у якийсь правічний слід, із пам'яттю якого народжуються мудрі. «Я тільки пригадую», – писав Юліуш Словацький. Поет не вигадує – поет пригадує. Великий поет народжується з істиною»¹⁰. Дотично до специфіки нашої наукової статті пригадаймо авторитетну публікацію – повість про Шевченка видатного польського письменника, перекладача і літературознавця Єжи Єнджеєвича «Українські ночі, або родовід генія»¹¹.

Безмежжя панорами сенсів відтворив Євген Сверстюк саме в аргументаційних ресурсах слова – принаймні у книгах «На святі надій» (1999), «Євген Сверстюк на хвилях «Свободи» (2004), «Не мир, а меч» (2009), «На полі чести» (2015), «Українські душі» – телевізійні зустрічі з Євгеном Сверстюком (2015). Маємо рідкісний талант володіння словом, аби утверджувати «святую правду-справедливість», концептуально мислити (саме йому належить оцінка-метафора, оцінка-афоризм «Цивілізація

⁸ Jünger, E. (1929), *Das abenteuerliche Herz. Aufzeichnungen bei Tag und Nacht*. Frundsberg-Verlag, Berlin 1929.

⁹ Сверстюк, Є. (2011), *Шевченко понад часом. Есеї*, Кліо, Київ, 280 с.

¹⁰ Там само, с. 128.

¹¹ Єнджеєвич, Є. (1988), «Українські ночі, або родовід генія», Київ, Ч. 10-11.

виросла, а людина змаліла»; провідні видання низки країн «розшифровували» цю сентенцію багато разів. Синтезуючи такі думки, можемо вийти на новий, вищий, рівень знань. Канадський науковець Ернест Кляйн з Торонто, який досконало знав понад 40 мов, справедливо наголошував: «Пізнати походження слова – це як пізнати культурну історію людства»¹².

ДОНИНІ в арсеналі філософської, загалом світоглядної думки, в тому числі й публіцистики, залишаються судження пророка Великої Британії, шотландця Тома-са Карлейля. Наприкінці 1830-х років він прочитав декілька циклів публічних лекцій, що привернули увагу читачів різнопланових мас-медіа, літератури, політичних, культурологічних, релігійних збірників. Останній цикл складався із шести лекцій (розмов), прочитаних у травні 1840 р. Опісля вийшла друком окрема книга під назвою «Про героїв, пошанування героїв і героїчне в історії» (“On Heroes, Hero-Worship and the Heroic in History”). Відтак Карлейль став широко відомим як оригінальний моральний проповідник і навіть пророк. У збірнику «Тепер і колись»¹³ саме відтворено панораму сенсів. Зважає: «Герой як божество. Один: язичництво, скандинавська міфологія», «Герой як пророк. Магомет: іслам», «Герой як поет. Данте, Шекспір», «Герой як пастир. Лютер. Реформація», «Нокс: пуританізм», «Герой як письменник. Джонсон. Руссо. Бернс», «Герой як вождь. Кромвель. Наполеон: сучасний революціоналізм».

Для заохочення – кілька суджень, обґрунтованих, до речі, у XIX «найвидатнішому столітті преси». Карлейль вводить поняття «поклоніння героям», цей «наріжний камінь життєвої скали, на якій безпечно можуть стояти всі державні устрої, до найвіддаленішого часу». Отже: «Усе, здійснене в цьому світі, є присутньо зовнішньо матеріальним результатом, практичною реалізацією і втіленням думок великих людей, посланих у цей світ. Він, незважаючи на все наше знання і всі наші науки, залишається досі чарівним для кожного – чудом, дивовижним, несповідимим – чарівним для кожного, хто задумується над цим». «Якщо ми добре подумаємо, то переконаємося, що жодному часові не загрожувала б загибель, якщо б він міг знайти достатньо велику людину: мудру, щоб правильно визначити потребу часу, відважну, щоб повести загал прямою дорогою до мети; у цьому спасіння кожного часу». «Історія світу – це біографія великих людей». «Душу світу складає добро. Тому ми повинні потрапити у течію великого закону Провидіння». «Творча людина зуміє запалити світ у міру того світла, що його носить у собі». Сповідуючи значення символів, розуміння мови як «тіло думки», Карлейль доводить, що герой – це найвищої моральності людина, винятково «щира», «оригінальна» і «діяльна». Надаючи праці найвище, майже релігійне значення, він бачить справжнього героя як людину постійно діяльну, фанатично працелюбну. Знамениту формулу «пізнай самого себе» він видозмінює – «пізнай, що ти можеш зробити». Таким чином, ця концепція героя передбачає «моральну», «духовну» і «діяльну єдність».

Провідна теза мислителя, який «вважав себе літератором, що працює у пресі», – **бездуховність цивілізації. Він говорив про це тоді, коли потрібна була проникливість пророка. Ґрунтовно замислюватися над долею людей і народів почав**

¹² Breverton, T. (2010), *Niezapomniane cytaty*, Warszawa, s. 359.

¹³ Carlyle, T. (2013), *Past and Present*, CreateSpace Independent Publishing Platform, Scotts Valley, 186 p.

ще в молоді роки, коли писав статті й переклади у журналах «Единбурзький огляд», «Фрейзер мегезін», газеті «Таймс». Гідним співрозмовником його вважав ще молодий Гете, Карлейль був товаришем і натхненником Чарлза Діккенса (роман «Важкі часи»), високо оцінив творчість Ральфа Емерсона, Джузеппе Мацціні, мав вплив на Олександра Герцена, Льва Толстого, Уолта Уїтмена (американському поетові, до слова, належить блискучий афоризм: «Я не питаю пораненого, як йому, я сам стаю пораненим»). Людям майбутнього важко буде зрозуміти, чим пояснюється потужний вплив геніального шотландця. Його завжди розуміли, бо усвідомлювали напрям його думки.

Пам'ятаючи принципи Томаса Карлейля «Правда – вічний символ сили, на ньому тримається сенс історії», «Найвище благо – справедливість», «Щоб зрозуміти світ і людину, потрібне благовоління», «Релігія є найвищою формою ставлення людини до світу. Якщо людина відмовляється визнати цю священну глибину, до якої вона сама і світ належить, то її доля – незнання» (Ці та інші фундаментальні сенси оприлюднив 1839 року в «Етюді про Карлейля» його приятель Джон Стерлінг, до речі, син редактора газети «Таймс»). Актуалізуємо у публікаціях під сучасну пору кілька ідей шотландського пророка – вони на часі:

1. «Історія будь-якого народу стає багатію на події, вона окрилює душу, щойно народ увірує»¹⁴.

У розмові¹⁵ видатного польського публіциста, редактора тижневика «Do Rzeczy», автора дослідження «Кров на наших руках?» Павла Лісіцького з кардиналом, головою Папської Ради Культури Джанфранко Равазі викристалізовується проблема – «Допоки є релігія, доти є надія». 60 років тому розпочався Другий Ватиканський собор. Атмосферу нового відкриття коренів християнства як автентичної «новини» тоді переживали надто емоційно. Йшлося про повернення до джерел. Друга ідея – початок діалогу зі світом, суспільством, а також сучасною культурою. Емблематичним під цим кутом зору став документ «Радість і надія» (“Gaudium et Spes”). Цей докладний текст складався з 93 параграфів. Мовилось про те, що світ віддаляється від християнської віри, від чистого, натурального релігійного середовища і сакруму. Собор змодельовав портрет людської особи як Боготвірного феномену. Водночас не оминули низку негативних явищ аморального характеру (легалізації абортів, толерування гомосексуалізму, навіть евтаназії). Донині в Конституції Європи немає поняття-слова «Християнство».

Великим завданням християнської культури є не лише реєструвати певні проблеми сучасного світу, а чітко відкривати їх сенс. Скажімо, йдеться про спорідненість віри і науки. А також про осучаснення мови, хоча засади залишаються незмінними. Водночас потрібна гармонійна і зичлива співучасть різних варіантів знань, принципів буття. Донині помітно вплив найвидатнішої постаті ХХ століття – Івана Павла II. Рівно ж допоки є релігія, доти є надія. Ісус Христос визначив найсуттєвіші істини: «Не можете служити Богові й мамоні», «Не судіть, щоб і вас не судили», «По їхніх плодах ви пізнаєте їх», «Всі, хто візьме меча, – від меча і загинуть», «Віддайте кесареви – кесареви, а Богові – Боже!»

¹⁴ Там само.

¹⁵ Uważam Rze (2012), “Dopóki jest religia, dopóty jest nadzieja”, 22-28 listopada.

На останку – для замислення над ідеалами, думками-сенсами також дуже впливових публіцистів. Отже, українець, священник Іван Ортинський (з брошури «Дай мені, де б опертися...») – «Любов Створителя – основа сенсу»¹⁶. Отже, постійний автор впливової колонки-роздуму «Катехизм інтелігента» Малгожата Матушак: «Кохання та його порядок – *ordo amoris* – має вирішальний вплив на те, ким є людина як особа і моральний принцип. Якою є особа, засвідчує своєрідна “система” актив, яку Макс Шелер окреслює “ладом серця”, “порядком кохання”»¹⁷.

1. «Усе найглибше являє собою, присутнє, спів. Він, спів, складає найконцентрованішу есенцію нашої сутності... Багато створила Європа: багатолюдні міста, великі держави, енциклопедії, вірування, теоретичні й практичні кодекси; та чи створила вона такі твори, як «Божественну комедію»? Данте звертається до того, що є шляхетного, чистого, великого у всі часи і у всіх місцях. Данте горить, як чиста зірка, запалена там, на небесах, від якої випромінюється усе велике і чарівне на віки вічні»¹⁸.

«ЩЕДРИК» Миколи Леонтовича номінують на нематеріальну культурну спадщину ЮНЕСКО. Музичний шедевр. Ця мелодія українського композитора стала символом різдвяних і новорічних свят в усьому світі. 5 жовтня 1922 року український хор Олександра Кошиця дав прем'єрний концерт у найпрестижнішому концертному залі Нью-Йорка Carnegie Hall. Саме цього дня відбулась американська прем'єра пісні. Після того, як 1936 року популярний американський композитор українського походження Петро Вільховський написав англійські тексти до композиції «Щедрик», її англійська версія «Дзвінка колядка, колядка дзвонів» стала однією з найпопулярніших різдвяних пісень у світі. Сто років тому текст української щедрівки переклали французькою, фламандською, іспанською мовами.

Леонтовичу належать сотні обробок українських та інших пісень і творів, зокрема духовних, незавершена опера «На русалчин Великдень». Оперу поставили за музичною редакцією Мирослава Скорика 1977 року в Київському академічному театрі з нагоди 100-річчя від дня народження її автора. Найпопулярнішими творами Леонтовича, окрім неперевершеного «Щедрика», стали «Дударик», «Зашуміла ліщинонька», «Льодолом», «Літні тони». Леонтович є автором Літургії Йоана Золотоустого. Від 1919 року працював у Києві. Викладав у музично-драматичній школі Лисенка, був одним із організаторів Українського державного хору і Державного симфонічного оркестру¹⁹.

Знову на останку – для замислення над ідеалами, думками-сенсами дуже впливових мислителів, публіцистів. Отже, британський історіофілософ усіх часів Арнольд Тойнбі. Автор дванадцятитомного дослідження «Осягнення історії» (*A study of history*) – «Детермінізм, катаклізми, зміни клімату чи знищення – з усього цього можна виборсатися, а кожен шанс можна змарнувати. Це воля людини – і це, власне, суто християнське – людське рішення, сила характеру, переконання і співпраця мо-

¹⁶ Ортинський, І. (1997), *Дай мені, де б опертися...* Стрім, Львів, с. 39.

¹⁷ Matuszak, M. (2014), “Czym jest... *ordo amoris*”, *Niezależna Gazeta Polska* . Nowe Państwo, № 10, s. 31.

¹⁸ Carlyle, T. (2013), *Past and Present*, CreateSpace Independent Publishing Platform, Scotts Valley, p. 70, 76, 82, 83.

¹⁹ Садовий, Я. (2021), «Щедрик» М. Леонтовича номінують на нематеріальну культурну спадщину ЮНЕСКО» *Урядовий кур'єр*, № 53.

жуть спрямувати історію різними шляхами»²⁰ – «І коли ми несемо ідею українського націоналізму на свої землі, не сміє бути ні одного порожнього слова. Кожне гасло має вростати в нашу землю, а не засмічувати її порожньою лускою. Коли ми говоримо про національну спільноту, мусимо її відчувати. Так, як тепер понад усе мусимо відчувати нерозривний зв'язок крові – братерство в народі. Не солодкі, нездійснювані обітниці, а суворе підпорядкування себе безсмертним і невмолним вимогам нації – дозволить їй стати перед світом у весь свій потужний зріст!»²¹.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Breverton, T. (2010), *Niezapomniane cytaty*, Warszawa, 384 s.
2. Jünger, E. (1929), *Das abenteuerliche Herz. Aufzeichnungen bei Tag und Nacht*. Frundsberg-Verlag, Berlin.
3. Kaeser, E. (2012). "Über die Ökologie der Aufmerksamkeit", *Neue Zürcher Zeitung*, 27.08.
4. Maciejewski, J.A. (2021), "Wielki Toynbee i jego studium historii", *Nezależna Gazeta Polska . Nowe Państwo*, № 9.
5. Matuszak, M. (2014), "Czym jest... ordo amoris", *Niezależna Gazeta Polska. Nowe Państwo*, № 10.
6. Pawlina, K. (2017). "Współczesny człowiek to second hand", *Niedziela*, nr 12-19 marca.
7. Picon, G. (1960), *Panorama myśli współczesnej*. Libella, Paris, 714 s.
8. Carlyle, T. (2013), *Past and Present*, CreateSpace Independent Publishing Platform, Scotts Valley, 186 p.
9. Uważam Rze (2012), "Dopóki jest religia, dopóty jest nadzieja", 22-28 listopada.
10. Єнджесвич, Є. (1988), «Українські ночі, або родовід генія», *Kiїв*, Ч. 10-11.
11. Католицький оглядач (2022), «Що Св. Іван Павло II сказав би нам сьогодні?», доступно за адресою: <http://catholicnews.org.ua/shcho-sv-ivan-pavlo-ii-skazav-bi-nam-sogodni> (5 січня 2023).
12. Ортинський, І. (1997), *Дай мені, де б опертися...* Стрім, Львів, с. 39. 1997.
13. Рацінгер, Й. (2006). *Цінності в часи перемін. Долання майбутніх викликів*, Місіонер, Львів, 164 с.
14. Садовий, Я. (2021), «"Щедрик" М. Леонтовича номінують на нематеріальну культурну спадщину ЮНЕСКО», *Урядовий кур'єр*, № 53.
15. Сверстюк, Є. (2011), *Шевченко понад часом. Есеї*, Кліо, Київ, 280 с.
16. Теліга, О. (1977), *Збірник*, Видання Українського Золотого Хреста в ЗСА, Детройт; Нью-Йорк; Париж, 139 с.
17. Федорук, О. (1998). «Культурі легко дихати треба. Розмова з Василем Баркою», *Універсум*, № 9-10, с. 33-38.
18. Шлемкевич, М. (1949). *Українська синтеза чи українська громадянська війна. Життя і мислі*, Бломберг, 63 с.

²⁰ Maciejewski, J.A. (2021), "Wielki Toynbee i jego studium historii", *Nezależna Gazeta Polska . Nowe Państwo*, № 9, s.24.

²¹ Теліга, О. (1977), *Збірник*, Видання Українського Золотого Хреста в ЗСА, Детройт; Нью-Йорк; Париж, с. 139.

REFERENCES

1. Breverton, T. (2010), *Niezapomniane cytaty*, Warszawa, 384 s.
2. Fedoruk, O. (1998), «Kulturi lehko dykhaty treba. Rozmova z Vasylem Barkoiu», *Universum*, № 9-10, s. 33-38.
3. Jünger, E. (1929), *Das abenteuerliche Herz. Aufzeichnungen bei Tag und Nacht*. Frundsberg-Verlag, Berlin 1929.
4. Kaeser, E. (2012). “Über die Ökologie der Aufmerksamkeit”, *Neue Zürcher Zeitung*, 27.08.
5. Katolytskyi ohliadach (2022), «Shcho Sv. Ivan Pavlo II skazav by nam sohodni?», dostupno za adresoiu: <http://catholicnews.org.ua/shcho-sv-ivan-pavlo-ii-skazav-bi-nam-sogodni> (5 sichnia 2023).
6. Maciejewski. J.A. (2021), “Wielki Toynbee i jego studium historii”, *Niezależna Gazeta Polska . Nowe Państwo*, № 9.
7. Matuszak, M. (2014), “Czym jest... ordo amoris”, *Niezależna Gazeta Polska. Nowe Państwo*, № 10.
8. Ortynskyi, I. (1997), *Dai meni, de b opertysia...* Strim, Lviv, s. 39.
9. Pawlina, K. (2017). “Wspolczesny czlowiek to second hand”, *Niedziela*, nr 12-19 marca.
10. Picon, G. (1960). *Panorama mysli współczesnej*. Libella, Paris, 714 s.
11. Ratsinher, Y. (2006). *Tsinnosti v chasy peremin. Dolannia maibutnikh vyklykiv*, Misioner, Lviv, 164 s.
12. Sadovyi, Ya. (2021), «“Shchedryk” M. Leontovycha nominuiut na nematerialnu kulturnu spadshchynu YUNESKO», *Uriadovyi kurier*, № 53.
13. Shlemkevych, M. (1949). *Ukrainska synteza chy ukrainska hromadianska viina. Zhyttia i mysli*, Blomberh, 63 s.
14. Sverstiuk, Ye. (2011), *Shevchenko ponad chasom. Esei*, Klio, Kyiv, 280 s.
15. Teliha, O. (1977), *Zbirnyk*, Vydannia Ukrainskoho Zolotoho Khresta v ZSA, Detroit; Niu-York; Paryzh, 139 c.
16. Carlyle, T. (2013), *Past and Present*, CreateSpace Independent Publishing Platform, Scotts Valley, 186 p.
17. Uważam Rze (2012), “Dopóki jest religia, dopóty jest nadzieja”, 22-28 listopada.
18. Yendzheievych, Ye. (1988), «Ukrainski nochi, abo rodovid henii», Kyiv, ch. 10-11.

PANORAMA OF MEANINGS: ARGUMENTS OF THE AUTHORITY IN THE WORLDVIEW JOURNALISM

Josyp Los

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str. 49, 79044, Lviv, Ukraine*

e-mail: yosyp.los@lnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-7531-8043>

The article deals with the problem of the meaningfulness (essence) of the worldview journalism in the context of the argumentative resources of the work of influential authors, for which the missionary role of the word is decisive. The search for meaning has been debated for centuries by orators, philosophers, psychologists, writers, sociologists, historians, journalists, and so on. In addition to other factors, a combination of the principles of worldview journalism and conceptual humanitarianism gives effective results.

The author explores the acute problem of the effectiveness of a journalistic text through the prism of knowing the truth, meaning, since this is precisely where the source of wisdom is found; we are talking about spirituality, culture, historical memory. As influential authors proved with their arguments, the collection of facts is not enough, it is important to find the meaning of the existence of the individual, communities, and humanity. A number of examples show how the speakers of worldview journalism use all texts, not only from the archives: we are talking about poetry, art, in general, about literature, which revealed the most truth. Figuratively speaking, it is not only about the world of borders, it is important to consider horizons.

Turning information into a commodity, focusing on “seasonal” interest based on the materialism of facts, or the inadequacy of many concepts and categories, the faking of media, relativity, obscurity of texts, anti-culture, in other words, the revolution of nihilism inevitably relativizes the very essence of journalism. If creative life is a manifestation of the freedom of the spirit, based on authentic truth, then we should strive to achieve the “extension of vision”, to master combinatorial (combinative) thinking. The ability to think in this way differs from ordinary logic in which the main universal thing remains in the center of attention, and the personality is not lost in individual details. Consequently, we can build a genealogy of ordered things and concepts, feel their inner relationship.

Key words: meaning, worldview, journalism, argument, influence, moral principles, creativity.